

SKOLSKJUTSDIREKTIV FÖR STADEN JAKOBSTAD

Staden Jakobstad

Bildningsnämnden 12.10.2016 § 88
Uppdaterad i STFM 27.11.2017 § 107
Uppdaterad i STFM 11.12.2023 § 67
Uppdaterad STFM 8.6.2026 § 28

Innehållsförteckning

1. ALLMÄNT	3
2. GRUNDERNA FÖR BEVILJANDE AV SKOLSKJUTS	3
2.1. Skolvägens längd.....	3
2.2. Skolvägens farlighet.....	3
2.3. Elever som går i någon annan skola än sin närskola	3
3. HUR MAN ANSÖKER OM SKOLSKJUTS ELLER ERSÄTTNING.....	4
4. PRINCIPER FÖR ORDNANDET AV SKOLSKJUTSAR	4
4.1. Typ av skolskjuts.....	4
4.2. Väntetid	4
4.3. Avvikanden från skolvägen och skolskjutsen.....	4
4.4. Försäkring	4
5. UNDER SKOLSKJUTSEN	5
5.1. Tidtabeller	5
5.2. Säkerhet.....	5
5.3. Undantagssituationer	5
6. ANSVARSFÖRDELNING NÄR DET GÄLLER SKOLSKJUTSAR.....	6
Ytterligare information och skolskjutsens praktiska arrangemang	8

1. ALLMÄNT

Staden Jakobstad ordnar skolskjuts för elever enligt lagen om grundläggande utbildning samt i enlighet med skolskjutsdirektiven som fastställts av bildningsnämnden. I skolskjutsdirektiven presenteras de principer enligt vilka elever inom förskolan och den grundläggande utbildningen beviljas skolskjuts i Jakobstad.

2. GRUNDERNA FÖR BEVILJANDE AV SKOLSKJUTS

2.1. Skolvägens längd

Enligt 32 § i lagen om grundläggande utbildning 628/1998 har eleven rätt till avgiftsfri skolskjuts om elevens skolväg är längre än fem (5) kilometer. Staden Jakobstad ordnar avgiftsfri skolskjuts *till den förskoleundervisningsplats/närskola staden har anvisat eleven*, om elevens egentliga skolväg är

- längre än 3 km för förskoleelever och elever i årskurserna 1-3
- längre än 5 km för elever i årskurserna 4–9
- för elever i årskurserna 4-5 sänks skolskjutsgränsen till 3 kilometer under vinterperioden, från november till och med slutet av mars.

Med den egentliga skolvägen avses sträckan mellan hem och skola som eleven dagligen använder för resorna till och från förskolan/skolan. Skolvägens längd mäts enligt den kortaste möjliga allmänna väg som är framkomlig till fots från hemmets tomtgräns till skolans tomtgräns.

Staden är inte skyldig att ordna skolskjuts från dörr till dörr utan skjutsen kan ordnas för en del av vägen t.ex. längs huvudvägar eller liknande allmänna rutter. Den längsta sträckan till hållplatsen eller annan trygg väntepå plats som eleverna i Jakobstad skall vara beredda på att gå på eget ansvar är

- 1,5 km för förskoleelever och elever i årskurs 1–6
- 3 km för elever i årskurs 7–9

2.2. Skolvägens farlighet

Om en elev i grundläggande utbildning, påbyggnadsundervisning, eller förskoleundervisning har längre än fem kilometer till skolan eller om vägen med beaktande av elevens ålder eller andra omständigheter är alltför svår, ansträngande eller farlig, har eleven rätt till fri skolskjuts eller till ett tillräckligt understöd för transport eller ledsagande till skolan. Prövning sker i varje enskilt fall och beslut fattas i bildningsnämndens sektioner. För att utvärdera hur trafikfarliga olika vägnivåer är begärs utlåtande från kommunaltekniska avdelningen, av polismyndighet och eventuellt av läkare. Om vägsituationen ändras så att trafikfara kan uppstå är kommunaltekniska avdelningen skyldig meddela bildningsnämnden därom.

2.3. Elever som går i någon annan skola än sin närskola

Bildningsnämndens sektioner anvisar en närskola för eleven enligt 6 § 2 mom. i lagen om grundläggande utbildning 628/1998. Om eleven vill gå i någon annan skola än sin egen närskola kan man bevilja det om vårdnadshavaren tar ansvaret för kostnaderna som orsakas av skolskjutsar eller ledsagandet.

Vid gemensam vårdnad tillämpas högsta förvaltningsdomstolens beslut (KHO 2006:10): Skolskjuts beviljas och ordnas endast från den adress där eleven bor enligt befolkningsregistret.

En elev **från en annan kommun** har möjlighet att ansöka om skolplats i Jakobstad. Jakobstad varken ordnar skolskjuts eller betalar ersättning för skolresorna, eftersom det är elevens egen boendekommun som beslutar om rätt till skolskjuts. Elever **i förberedande undervisning** inom den grundläggande utbildningen har rätt till avgiftsfri skolskjuts enligt samma principer som grundskoleeleverna. Behovsprövad rätt till transport för elever i förberedande undervisning beviljas alltid för viss tid.

För **en elev som omfattas av förlängd läroplikt ordnas automatiskt skolskjuts. För elever som omfattas av särskilt stöd** gäller samma principer för skolskjuts som för elever som går i sin närskola. Ett beslut om särskilt stöd innebär inte automatiskt att eleven har rätt till avgiftsfri skolskjuts. Avgiftsfri skolskjuts för elever med särskilt stöd beviljas för viss tid utgående från ett sakkunnigutlåtande och en årlig ansökan om skolskjuts.

3. HUR MAN ANSÖKER OM SKOLSKJUTS ELLER ERSÄTTNING

Vårdnadshavaren ansöker om skolskjuts i samband med anmälan till förskolan/skolan. Skolvägen mäts av bildningsverket och rätt till skolskjuts fastslås utifrån denna mätning i enlighet med de kilometergränser som nämns i punkt 2.1. Man kan också från fall till fall anhålla om rätt till skolskjuts på basis av att skolvägen är farlig, svår eller besvärlig. Till ansökan bifogas en utredning över skolvägens farlighet, svårighet eller besvärlighet samt ett expertutlåtande där elevens eventuella sjukdomar eller skador och andra faktorer som inverkar på elevens rätt till skolskjuts framkommer. Nämnden för bildning och välfärd beaktar utlåtandet i sitt beslut men utlåtandet betyder inte automatiskt rätt till skolskjuts.

4. PRINCIPER FÖR ORDNANDET AV SKOLSKJUTSAR

4.1. Typ av skolskjuts

För skolskjutsarna används i första hand befintlig kollektivtrafik. Andra transportmedel, taxi eller beställningstrafik, används för att komplettera de kollektiva trafikförbindelserna. Eleven kan bli tvungen att använda flera olika transportmedel under skolvägen.

4.2. Väntetid

Enligt 32 § i lagen om grundläggande utbildning får elevens dagliga skolresa ta högst

- två och en halv timme för elever som är under 13 år när läsåret börjar
- tre timmar om eleven har fyllt 13 år när läsåret börjar

Eleven kan bli tvungen att vänta på skolskjutsen före skolan på morgonen och efter skolan på eftermiddagen på grund av skolskjutsfordonets rutter och tidtabeller. Elever som väntar på skolskjuts ska ha möjlighet till handledd verksamhet eller erbjudas ett utrymme där de kan t.ex. göra sina hemuppgifter. Målet är att väntetiden ska hållas inom rimliga gränser.

4.3. Avvikande från skolvägen och skolskjutsen

Elevens skolväg beräknas utifrån den kortaste användbara vägen till och från skolan. Detta gäller även elever som har rätt till skolskjuts. Om eleven avviker från sin skolväg eller inte använder den skolskjuts som uppgetts, anses det inte som elevens skolväg. I sådana situationer är ansvaret hos eleven/vårdnadshavaren.

Att följa med en kamrat i skolskjutsen är tillåtet i mån av plats. Föräldern måste dock först kontakta trafikanten för kontroll om plats finns och sända ett skriftligt medgivande till trafikanten. Kommunen står inte för tilläggsavgiften och kommunens försäkring täcker inte skjutsen.

4.4.Försäkring

Staden har försäkrat alla elever i händelse av olycka i skolan eller på skolvägen. Försäkringen täcker olyckor som inträffar under egentlig skoltid och på överenskommen skolväg samt studiebesök o.d. som ordnas av skolan inom ramen för läsårsplanen. Försäkringen ersätter vård- och resekostnader som förorsakas av olyckan. Sakskador ersätts i regel inte.

5.UNDER SKOLSKJUTSEN

5.1. Tidtabeller

För varje skola och årskurs upprättas ett årligt lektionsschema. Skolskjutstiderna bestäms utgående från detta. Staden strävar till att så effektivt som möjligt koordinera skolskjutsarna. I samband med att skolskjutsplaneringen görs, så går skolskjutsplaneringen och säkerhetsaspekterna igenom med trafikanten. Information om skolskjutsarna ges veckan före skolstart, dagarna bestäms i samband med skolstarten.

5.2. Säkerhet

Flera olika faktorer påverkar säkerheten under elevens skolväg. Eleven bör anvisas om hur man rör sig tryggt i trafiken och hur man ska beakta andra i trafiken.

Vårdnadshavaren och skolan har en viktig roll i att lära eleven en trygg skolväg.

Vårdnadshavaren borde bekanta sig med skolvägen tillsammans med eleven. *Det är i första hand vårdnadshavarnas uppgift att lära sina barn hur man rör sig självständigt och tryggt i trafiken.*

I skolorna satsar man på trafikfostran t.ex. genom att instruera elever i användning av reflex och framhålla vikten av att använda cykelhjälm. Samhället erbjuder flera olika sätt att bekanta sig med hur man rör sig tryggt i trafiken. Trafikskyddet informerar både barn och vuxna på sin webbplats om hur man rör sig tryggt i trafiken (www.liikenneturva.fi/). Polisen instruerar också hur man rör sig tryggt i trafiken.

Trafiksäkerheten är viktig under skolskjutsen. Under skolskjutsen får eleverna inte lämna sin plats och de bör använda säkerhetsbälte under hela vägen. Chauffören har rätt att ingripa i störningar som förekommer under skjutsen. Eleven får ha med sig i skolskjutsfordonet bara sådana sportredskap och andra ägodelar som behövs enligt läsordningen under t.ex. gymnastiklektionerna eller som man har skilt överenskommit om med skolan.

Det ingår många risker i att vänta på eller stiga av skolskjutsen. Man strävar efter att ordna elevens upphämningsplats på så sätt att den är på en vettig plats med tanke på skolskjutsrutten och att platsen är trygg för eleven. Upphämningsplatsen kan vara t.ex. en infartsväg, busshållplats, korsning eller anslutning eller någon annan trygg plats i trafiken. Om elevens vårdnadshavare är oenig om hållplatsen eller dess trygghet bör vårdnadshavaren kontakta dagvårds- o utbildningsverket. Staden och trafikanten bestämmer därefter utifrån vägtrafiklagen och allmän säkerhet var den slutliga hållplatsen borde placeras.

Eleven kan själv påverka sin säkerhet under skolskjutsen och som passagerare inom kollektivtrafiken. Chauffören ska garanteras arbetsro. Eleverna får inte heller störa andra passagerare.

5.3. Undantagssituationer

Eleven är skyldig att ersätta alla skador han/hon orsakar skolskjutsfordonet. I sådana situationer kommer elevens vårdnadshavare och trafikanten sinsemellan överens om ersättningen. Staden Jakobstad är inte ersättningsskyldig för de skador som eleven orsakar. Om skolskjutsfordonet inte hämtar eleven vid överenskommen tidpunkt t.ex. på grund av att fordonet har gått sönder, är trafikanten skyldig att ordna ersättande skolskjuts. Väderförhållanden kan orsaka förseningar i skolskjutsen på vintern. Trafikanten är skyldig att meddela om förseningarna endera direkt till eleven/vårdnadshavaren eller alternativt till skolorna/dagvårds- o utbildningsverket som försöker förmedla informationen vidare i mån av möjlighet.

Om eleven och vårdnadshavaren inte är nöjda med kvaliteten av skolskjutsen ska de kontakta dagvårds- o utbildningsverket. Problemen antecknas och man kontaktar trafikanten för att förbättra servicen. Vid behov utför dagvårds- o utbildningsverket förfrågningar till alla parter angående genomförandet och kvaliteten av skolskjutsen.

6. ANSVARSFÖRDELNING NÄR DET GÄLLER SKOLSKJUTSAR

Staden, skolan, trafikanten och eleven har alla del i ansvaret under resan mellan hemmet och skolan. Nämnden för bildning och välfärd åligger att övervaka att skolskjutsningen genomförs med beaktande av målen för skolans fostran, elevernas trygghet och säkerhet samt att skjutsrutter och tidtabeller följs.

Administrativa sekreteraren på bildningsverket planerar och utvärderar skjutsarna i samråd med rektorerna. Rektorn skall inkomma med förslag till bildningsverket för avhjälpan av observerade brister.

Om föräldrarna själv skjutsar eleven är det föräldern som ansvarar för eleven tills denne kommit till skolan. Eleven får inte lämnas tidigare än vad som överenskommit med hänsyn till att tjänste- och befattningssinnehavare måste finnas på plats för tillsyn.

I vissa fall kan det vara viktigt att trafikanten har fått information från föräldrarna, gällande elevens sjukdom eller handikapp. Trafikanterna ansvarar för att föräldrarna har tystnadsplikt om förhållande som rör elevens sjukdom, handikapp eller andra personliga förhållanden. Föräldrarna bedömer själva när de informerar trafikanten.

Arbetsgivaren skall kräva att en person visar upp ett straffregisterutdrag enligt 6 § 2 mom. straffregisterlagen (770/1993), när personen första gången anställs i eller utnämns till ett anställnings- eller tjänsteförhållande som omfattar uppgifter som avses i 2 § lagen om kontroll av brottslig bakgrund hos personer som arbetar med barn (504/2002), eller första gången tilldelas sådana uppgifter.

Vägen mellan hemmet och hållplatsen samt vid hållplats och av- och påstigning av fordon

- Föräldrarna har ansvar för eleven på vägen mellan hemmet och hållplatsen.
- Föräldrarna har ansvar för att eleven är vid skolskjutshållplatsen vid meddelad avgångstid.
- Föräldrarna har till uppgift att se till att eleven går anvisad väg till hållplatsen och följer överenskomna ordningsregler.
- Det är inte tillåtet för föraren att släppa av elever på andra ställen än de fastställda hållplatserna.
- Vårdnadshavaren kan inte själv beställa skolskjuts eller göra ändringar i skjutsrutten eller tidtabellerna med trafikanten utan man måste alltid komma överens om dem med dagvårds- o utbildningsverket.
- Vårdnadshavaren är skyldiga att anmäla frånvaro till skolan och trafikanten.

Under transporten

- Antalet elever som får medföras i varje fordon är samma antal som framgår av registreringsbeviset. Alla sittplatser skall ha säkerhetsbälten. Vid offertgivande bör trafikanterna bereda alla skolskjutselever sittplats. Föraren är ansvarig för säkerheten i bussen/bilen. Förarens anvisningar måste följas.
- Under transporten är det trafikanten/föraren som ansvarar för att gällande trafikbestämmelser och ordningsregler följs. Kom ihåg att du som medfostrare bör föregå med gott exempel och visar god ordning. Ditt språkbruk bör vara vänligt och sakligt. Kom ihåg att specialelever ofta behöver särskild uppmärksamhet.
- Föraren är skyldig att underrätta skolan om ordnings- eller säkerhetsproblem uppstår under transporten. Eventuella problem skall trafikanten/föraren lösa tillsammans med skolan och hemmet. Ifall man ej hittar en lösning på problemet kontaktas dagvårds- o utbildningsverket.
- Uppsätlig skadegörelse ersätts av eleven.
- Vid snöhinder, halt väglag eller andra hinder kan uppgjord tidtabell kanske inte alltid följas. Dessa dagar får eleverna komma sent till skolan, för att trafiksäkerheten ej skall äventyras.

Vid skolan

- När eleven anländer till skolan är det förordnad befattningsinnehavare/tjänsteinnehavare som ansvarar för tillsyn och för att ordnings- och säkerhetsregler efterföljs. Detsamma gäller vid hemfärd efter skolans slut.
- Vid hemfärd är det förordnad befattningsinnehavare/tjänsteinnehavare som ansvarar för att eleverna passar uppgjorda avgångstider. Om eleven inte åker hem med ordinarie skjuts skall vårdnadshavaren meddela skolan och trafikanten (gäller förskolan, åk 1 – 9 och alla specialklasser i Kyrkostrand, Länsinummi och Resursskolan).

- Långa rese- och väntetider skall om möjligt undvikas. Vid eventuella väntetider vid skolan är det förordnad befattningsinnehavare/tjänsteinnehavare som ansvarar för tillsyn och säkerhet och övervakningen sköts vid behov av förordnad tjänste- eller befattningsinnehavare. Elevens dagliga skolresa får med väntetider inberäknade ta högst två och en halv timme i anspråk. Om eleven när läsåret börjar har fyllt 13 år, får skolresan ta högst tre timmar.

Skolans ordningsregler gäller också under skolvägen. Om eleven upprepade gånger bryter mot skolans ordningsregler, lagen eller andra regler som nämns i skolskjutsreglerna trots chaufförens instruktioner och uppmaningar kan elevens rätt till skolskjuts hävas för viss tid och läggas på vårdnadshavarens ansvar. Förfarandet grundar sig på § 29 och 32 i lagen om grundläggande utbildning 628/1998.

Ytterligare information och skolskjutsens praktiska arrangemang sköts av:

Bildningsverket; administrativa sekreteraren Jonna Jutila tfn. 044 785 1478 eller e-post jonna.jutila@pietarsaari